

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00179

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	25 ก.ย. 2557	45	16063	3

ขอเห็ดถอบคนล้านนา พะญาการเสาะหาเห็ดป่า

ย่างเข้าหน้าฝนเมื่อใด คนล้านน่าย่อม
ตั้งความฝันว่าได้กินเห็ดถอบ หากเห็ดถอบมีมาก
มายเชื่อกันว่าปีนั้นฟ้าฝนจะดี หากเห็ดถอบออก
น้อย ราคาแพงบ้างก็เชื่อว่าฟ้าฝนจะแล้ง ว่ากันไป
ตามแห่งหนถิ่นที่ที่มีความเชื่อกันไป แต่ที่แน่ๆเห็ด
ถอบกว่าจะได้ต้องใช้ขอขุดเจาะเมื่อดกลมๆออกมา
ถึงจะได้เห็ดถอบตามที่เรต้องการ

แม้ว่าฤดูกาลเกี่ยวกับเห็ดถอบผ่านไป
แล้วในปีนี้ แต่ผู้คนที่มิอาชีพนินป่า โดยเฉพาะชอบ
หาเห็ดถอบมาขาย ต้องมีขอ หรือเก็บขอเจาะเห็ด
ถอบไว้ในปีหน้า หรือปีต่อไป โดยเหตุนี้เอง
ขอเห็ดถอบบางเล่มจึงสืบทอดต่ออายุผู้คนกันมา
นานนับหลายสิบ หรือร้อยปีก็มี

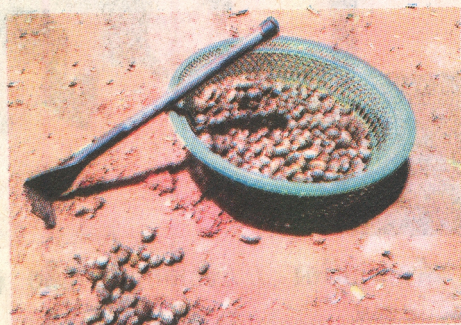
กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00179

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	25 ก.ย. 2557	45	16063	3

การทำขอเขาะหรือครูดเห็ดถอบ อาจใช้วัสดุได้หลายอย่างแต่ที่นิยมคือขอเหล็ก ที่มีด้ามยาวราวหนึ่งศอกที่ต้องการ หรือสั้นกว่านี้ก็ยอมขึ้นอยู่กับเจ้าของ บ้างชอบขอที่มีด้ามยาวเพราะยื่นโค้งโค้งครูด หรือครูดเข้าหาตนเอง หากมีเม็ดเห็ดถอบ มันจะหลุดออกจากดิน บ้างใช้ขอยาวแค่ศอก ก็ต้องนั่งยองๆ ขูดครูดเข้าหาตัว โดยเขาะครูดไปรอบๆ ตัวเองแล้วลุกขึ้นเดินหาต่อไป

สลาหรือช่างที่ทำขอเห็ดถอบบอกว่า

จะให้ดี ขอเห็ดถอบต้องไม่งอรั้งเกินไป เพราะเมื่อจ้ำปลายขอลงพื้นดินอาจจะทำให้คมเหล็กของขอเห็ดถอบไปตัดหรือปาดเม็ดเห็ดเกิดความเสียหาย จะให้ดีต้องให้ปลายขอตรงหรือแอ่นออกไปเล็กน้อยจึงจะดี เมื่อเราขูดหรือครูดเม็ดเห็ดเข้ามา เม็ดเห็ดจะไม่ถูกคมปลายขอเห็ดบาดเสียหาย

บางคนก็เกียจทำขอเหล็กแบบถาวร จะเข้ป้าไปตัดเอากิ่งไม้ไผ่ที่มีลำซ้อยาวงัดงัดมาทำเป็นขอเขาะเห็ดถอบ ใช้ได้นานพอหมดหน้าเห็ดถอบก็ทิ้งมันไป ต่อเมื่อน้ำเห็ดถอบปีต่อไปจึงทำใหม่

ความเชื่อเรื่องขอเห็ดถอบมีว่า หากเราจะไปป่าหาเห็ดถอบ ต้องเอาด้ามเหล็กขอทิ้งเอาไว้ในถุงหรือย่ามจึงจะมีโชค หากปล่อยขอเห็ดทิ้งไว้ไผ่ล่ปากถุงย่าม มักจะไม่ได้เห็ดดังหวัง เออ...นี่เป็นความเชื่อ.

...นิคม พรหมมาเทพย์...